

Jongeren en ouderen zonder startkwalificatie op de arbeidsmarkt

Harry Bierings en Robert de Vries

Uit onderzoek blijkt dat jongeren van 15-24 jaar zonder startkwalificatie meer moeite hebben om een (vaste) baan te vinden dan jongeren met een opleiding op minimaal mbo-2 niveau. Maar ook oudere personen zonder de vereiste diploma's komen minder snel aan de bak. Dat geldt vooral voor de 25-44-jarigen onder hen. Bij ouderen van 45-64 jaar is het verschil in het hebben van werk tussen degenen met en zonder startkwalificatie minder groot. De arbeidsparticipatie binnen deze leeftijdsgroep is betrekkelijk laag.

Jongeren zonder startkwalificatie met een baan werken relatief vaak in een flexibel dienstverband, bijvoorbeeld via een uitzendbureau. Werkende 25-64-jarigen zonder papieren daarentegen, hebben vrijwel even vaak een vaste baan weten te verwerven dan hun leeftijdgenoten met papieren. Hoewel dat het voor hen veel moeilijker is om een baan te vinden, zoeken jongeren zonder startkwalificatie toch even hard naar een baan als jongeren met wel een dergelijk diploma.

1. Inleiding

Mensen zonder startkwalificatie hebben de bijzondere aandacht van het kabinet. Een startkwalificatie is het minimale opleidingsniveau dat is vereist om kans te maken op duurzaam werk. Dit betekent dat een diploma van minimaal havo, vwo, of niveau 2 van het mbo moet zijn behaald.

Op 14 juni presenteerde het kabinet Balkenende het beleidsprogramma voor de jaren 2007 tot en met 2011. Hierin staat dat het kabinet wil bevorderen dat meer mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt een plaats vinden op de reguliere arbeidsmarkt. Een meer verplichtende benadering van re-integratie zoveel mogelijk gericht op het behalen van een startkwalificatie ziet het kabinet als een belangrijke bouwsteen om dit doel te bereiken. Hiermee zet de regering in op het verlagen van de maatschappelijke kosten die het gevolg zijn van (langdurige) werkloosheid of inactiviteit.

Dit artikel beschrijft op basis van de meest recente uitkomsten van de Enquête beroepsbevolking (EBB) de arbeidsmarktsituatie van mensen zonder startkwalificatie. Hierin zijn niet alleen jongeren, maar ook de vaak wat onderbelichte groep ouderen onderscheiden.

Uit eerder onderzoek blijkt dat jongeren met een startkwalificatie een betere positie innemen op de arbeidsmarkt dan jongeren zonder startkwalificatie (Beckers en Traag 2005). De vraag is of en in welke mate dit ook geldt voor oudere personen. Voor hen is het moment dat ze de school hebben verlaten al veel langer geleden. Daarbij geldt vooral voor degenen van 45 en ouder dat ze opgroeiden in een tijd dat het hebben van alleen maar een lagere schoolopleiding veel vaker voorkwam dan nu.

Er wordt onderscheid gemaakt tussen drie leeftijdsgroepen: jongeren van 15-24 jaar, de middengroep van 25-44 jaar en de ouderen van 45-64 jaar. Personen die regulier

onderwijs volgen, zijn niet meegerekend. Dat zijn vooral jongeren. Bijna driekwart van de 15-24-jarigen zit nog op school.

Daarnaast wordt er onderscheid gemaakt tussen niet schoolgaande personen met en zonder werk.

– *Met werk* is iedereen die deel uitmaakt van de werkzame beroepsbevolking. Dat zijn alle personen met een betaalde baan van ten minste twaalf uur per week.

– *Zonder werk* is iedereen zonder baan of met een baan van minder dan twaalf uur per week. Hieronder vallen degenen die actief zoeken naar een baan van twaalf uur of meer per week en daarvoor ook beschikbaar zijn (de werkloze beroepsbevolking) en degenen die niet (willen of kunnen) deelnemen aan de arbeidsmarkt (de niet-beroepsbevolking).

2. Mensen zonder startkwalificatie

Nederland telde in 2006 ruim 9 miljoen inwoners van 15-64 jaar die geen regulier onderwijs volgden. Van hen had 31 procent geen startkwalificatie.

Van de bijna 600 duizend niet-schoolgaande jongeren hadden bijna vier op de tien geen startkwalificatie. Het gaat hierbij om 12 procent van alle jongeren. Het overgrote deel in deze leeftijdsgroep zit nog op school.

Een deel van de niet-schoolgaande jongeren volgt overigens niet regulier onderwijs zoals een cursus. Anderen zijn tijdelijk met hun opleiding gestopt en zullen later wellicht alsnog een startkwalificatie verwerven (zie paragraaf 5.2).

Bij personen van 25 jaar en ouder is er over het algemeen sprake van een voltooid opleidingsniveau. De ouderen hebben daarbij aanmerkelijk vaker geen startkwalificatie behaald dan de middengroep.

Van de ruim 4 miljoen 45-64-jarigen heeft 37 procent geen startkwalificatie, bij de 4 miljoen 25-44-jarigen is dat 24 procent. Ook hebben ouderen zonder startkwalificatie veel vaker (in 30 procent van de gevallen) alleen maar een lagere schoolopleiding dan de middengroep (in 23 procent van de gevallen).

Staat 1
Niet schoolgaande personen (15-64 jaar) naar startkwalificatie en leeftijd, 2006

	Totaal	15-24 jaar	25-44 jaar	45-64 jaar
	x 1 000			
Totaal	9 054	598	4 251	4 205
Geen startkwalificatie	2 810	235	1 029	1 545
Startkwalificatie	6 245	363	3 222	2 660

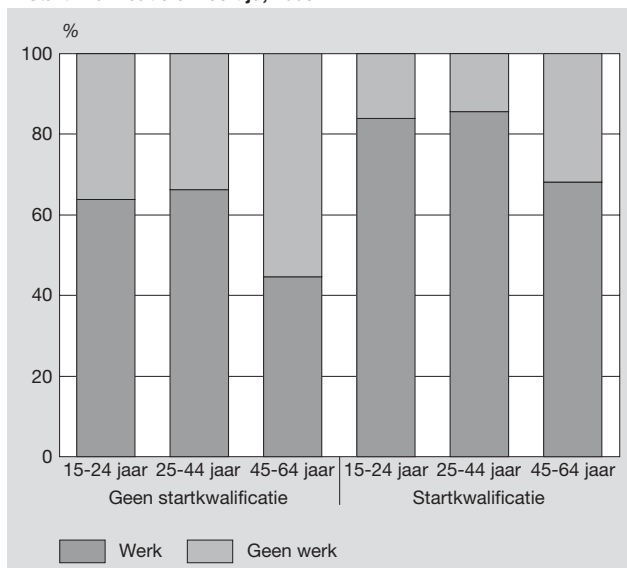
3. Arbeidsparticipatie

In 2006 had 46 procent van de mensen zonder startkwalificatie geen betaald werk voor twaalf uur of meer per week. Voor degenen die wel de vereiste diploma's hadden, was dat met dat 22 procent veel lager.

Het verschil in arbeidsdeelname is het grootst bij de jongeren en de middengroep. In deze leeftijdsgroepen zitten degenen zonder startkwalificatie ruim twee keer zo vaak zonder betaald werk dan zij die wel een startkwalificatie hebben.

Bij de ouderen is dit relatieve verschil kleiner. De arbeidsdeelname in deze leeftijdscategorie is echter betrekkelijk laag: ruim de helft zonder startkwalificatie en een derde met startkwalificatie werkt niet. Zoals we in paragraaf 5 nog zullen zien, heeft de groep ouderen zonder werk in het algemeen een geringe binding met de arbeidsmarkt.

1. Niet schoolgaande personen (15-64 jaar) met en zonder werk naar startkwalificatie en leeftijd, 2006

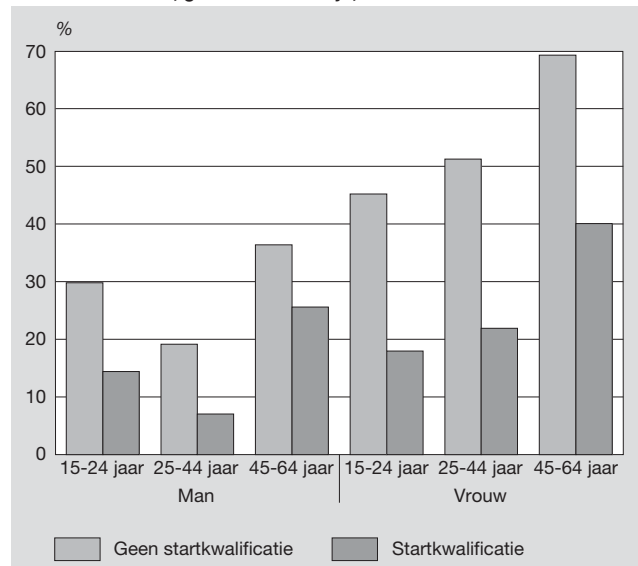
3.1 Geslacht

Van de vrouwen zonder startkwalificatie werken zes op de tien niet. Met een startkwalificatie is dit veel minder, namelijk drie op de tien. Bij mannen is het beeld niet veel anders. Hun arbeidsparticipatie is echter aanmerkelijk hoger. Van hen heeft 29 procent zonder startkwalificatie en 16 procent met een dergelijke kwalificatie geen werk.

In de oudere leeftijdsgroepen hebben vrouwen –met of zonder startkwalificatie– vaker geen betaald werk dan in de jongste groep. Ook bij mannen hebben de ouderen het minst vaak betaald werk, terwijl het aandeel niet werkenden in de middengroep het laagst is.

Of men een startkwalificatie heeft of niet, maakt behoorlijk uit voor de arbeidsparticipatie van de 15-44-jarigen. Zonder startkwalificatie hebben zij 2,1 tot 2,7 keer zo vaak geen werk. Dat geldt zowel voor vrouwen als de mannen. Bij de oudere mannen en vrouwen zijn de verschillen minder groot tussen hen die wel of geen startkwalificatie hebben behaald.

2. Niet schoolgaande personen (15-64 jaar) zonder werk naar startkwalificatie, geslacht en leeftijd, 2006

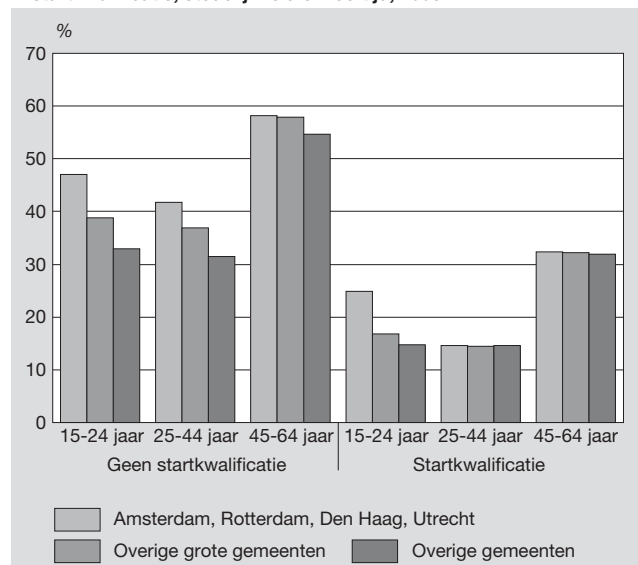
3.2 Vier grote steden

In de vier grote steden Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht heeft 30 procent van de mensen geen werk. Van hen die geen startkwalificatie hebben, heeft de helft geen werk; met startkwalificatie is dat ruim een vijfde. Dit komt ongeveer overeen met het landelijke beeld.

Jongeren in de vier grote steden zijn veel minder vaak werkzaam dan hun leeftijdgenoten in de kleinere gemeenten, maar dit geldt zowel voor degenen met als zonder startkwalificatie.

In de middengroep is er wel duidelijk een onderscheid tussen degenen met en zonder startkwalificatie naar stedelijkheid. Zonder startkwalificatie hebben de 25-44-jarigen in de vier grote steden minder vaak een betaalde baan dan in de kleinere gemeenten, terwijl er bij degenen met startkwalificatie wat dat betreft geen verschil is. In mindere mate geldt dit ook voor de ouderen.

3. Niet schoolgaande personen (15-64 jaar) zonder werk naar startkwalificatie, stedelijkheid en leeftijd, 2006

3.3 Hoogst behaalde opleiding

Ruim 750 duizend personen hebben na het basisonderwijs het voortgezet onderwijs zonder diploma verlaten. Zij zitten het vaakst zonder werk. Het minst zonder werk zijn degenen met een mbo-4-, hbo- of wo- opleiding. Dit beeld is voor alle leeftijdsgroepen gelijk.

Opvallend is hoge aandeel zonder betaalde baan onder degenen met een havo- of vwo-diploma als startkwalificatie. Dit geldt in het bijzonder voor de jongeren. Zij hebben zelfs vaker geen werk dan hun leeftijdgenoten met een afgeronde opleiding vmbo, mbo 1 of avo onderbouw.

Staat 2
Niet schoolgaande personen (15-64 jaar) zonder werk, naar startkwalificatie, hoogst behaalde opleiding en leeftijd, 2006

	Totaal	15-24 jaar	25-44 jaar	45-64 jaar
	%			
Geen startkwalificatie				
Basisonderwijs	57	49	50	61
Vmbo, mbo 1, avo onderbouw totaal	42	33	29	53
Startkwalificatie				
Mbo 2 en 3	30	11	22	41
Mbo 4	19	13	13	30
Havo, vwo	31	38	25	37
Hbo	17	10	8	28
Wo	16	15	10	22

4. Soort werk

In 2006 had 54 procent van de mensen zonder startkwalificatie wel een betaalde baan van twaalf uur of meer per week. Om welk soort banen ging het? Is het zo dat degenen zonder startkwalificatie vaker in minder stabiele arbeidsrelaties, deeltijdbanen en de lagere beroepsniveaus terecht zijn gekomen dan mensen met wel een opleiding op minimaal mbo-2-niveau. En zijn er wat dat betreft verschillen tussen de verschillende leeftijdsgroepen? Op deze vragen wordt in deze paragraaf antwoord gegeven.

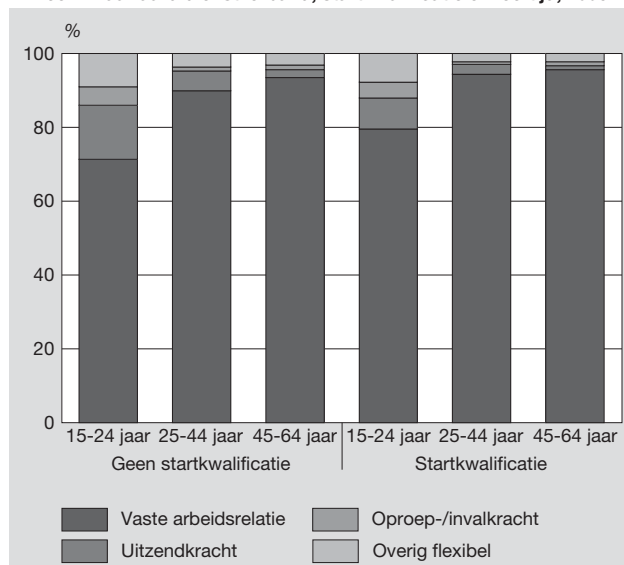
We beperken ons daarbij tot werknemers met een baan van twaalf uur of meer per week die geen regulier onderwijs volgen. In 2006 waren dit er 5,5 miljoen. Zelfstandigen zijn buiten beschouwing gelaten.

4.1 Vaste baan versus flexibel werk

Ruim negen van de tien werknemers hebben een vaste baan, de rest werkt in een flexibel dienstverband. Een vaste baan is een baan met een overeengekomen vast aantal uren per week en een arbeidscontract voor onbepaalde duur. Vooral jongeren zonder startkwalificatie hebben minder vaak een vaste baan. Van heeft 29 procent een flexibel arbeidscontract tegenover 21 procent van hen die wel een startkwalificatie hebben. Veelal gaat het daarbij om uitzendbanen.

Ouderen zonder startkwalificatie hebben bijna even vaak een vaste baan als degenen met startkwalificatie. Bij de middengroep is dit verschil iets groter, maar kleiner dan bij de jongeren.

4. Werknemers (15-64 jaar) met een baan van 12 uur of meer per week¹⁾ naar aard dienstverband, startkwalificatie en leeftijd, 2006

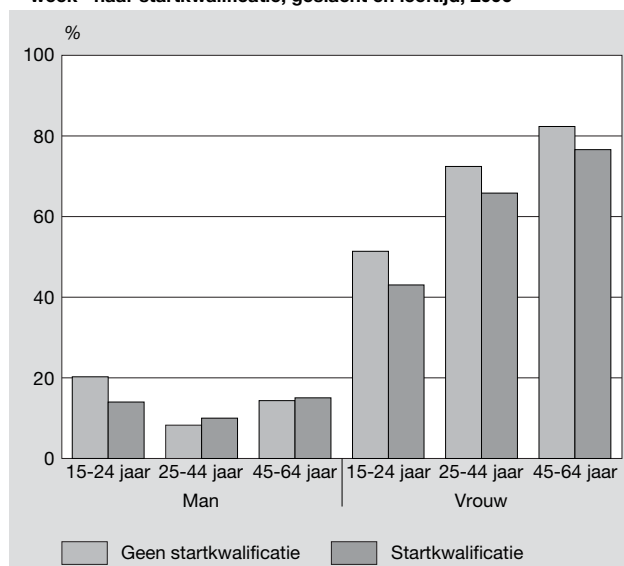
¹⁾ Exclusief werknemers die regulier onderwijs volgen.

4.2 Voltijd of deeltijd

Van de (niet meer schoolgaande) werknemers werkt 35 procent in deeltijd, dat wil zeggen met een werkweek van 12 tot 35 uur. Met 67 procent is het aandeel vrouwen dat in deeltijd werkt beduidend hoger. Onder mannen werkt 12 procent in deeltijd.

Of mannen nu een startkwalificatie hebben of niet, maakt voor het aandeel dat in deeltijd werkt nauwelijks iets uit. Alleen onder jonge mannen zonder startkwalificatie komt een deeltijdbaan vaker voor. Bij vrouwen die geen startkwalificatie hebben, is het aandeel dat in deeltijd werkt hoger dan bij vrouwen met een startkwalificatie (75 versus 67 procent). Dit geldt voor alle drie de leeftijdsgroepen.

5. Werknemers (15-64 jaar) met een deeltijdbaan van 12-35 uur per week¹⁾ naar startkwalificatie, geslacht en leeftijd, 2006

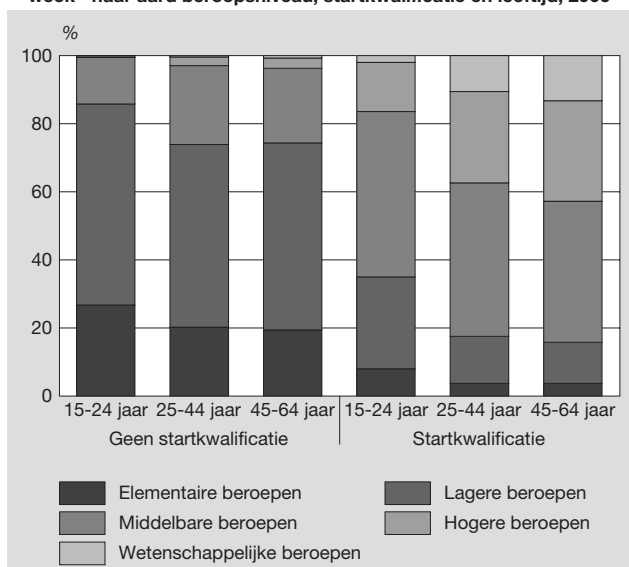
¹⁾ Exclusief werknemers die regulier onderwijs volgen. Een voltijdbaan heeft een werkweek van 35 uur of meer.

4.3 Beroepsniveau

Ongeveer driekwart van de werknemers heeft een baan op elementair of lager niveau. De overige hebben overwegend een beroep van middelbaar niveau. Vergeleken met werknemers met een startkwalificatie is dit beduidend minder. In het bijzonder geldt dit voor de jonge werknemers. Van hen heeft 14 procent een baan op middelbaar niveau. Bij degenen met startkwalificatie ligt dit aandeel op bijna 50 procent.

Van de 25-64-jarigen zonder startkwalificatie heeft ruim een vijfde werk op middelbaar niveau. Ook bij hen is dit echter beduidend minder dan bij hun leeftijdgenoten met startkwalificatie.

6. **Werknemers (15-64 jaar) met een baan van 12 uur of meer per week¹⁾ naar aard beroepsniveau, startkwalificatie en leeftijd, 2006**

¹⁾ Exclusief werknemers die regulier onderwijs volgen.

5. Binding met de arbeidsmarkt

Niet iedereen zonder werk heeft, is even intensief op zoek naar een baan. Vandaar dat ook gesproken wordt van een verschil in afstand tot de arbeidsmarkt of de mate van binding met de arbeidsmarkt. Grofweg zijn drie groepen personen te onderscheiden. Gerangschikt naar aflopende binding met de arbeidsmarkt:

1. zoeken zij actief naar een baan en zijn daarvoor direct beschikbaar (werkloos);
2. willen zij werk, maar zoeken niet actief naar een baan of zijn hiervoor niet direct beschikbaar (inactief: wil werken);
3. willen of kunnen zij niet werken (inactief: wil/kan niet werken).

Zonder startkwalificatie is de binding met de arbeidsmarkt kleiner. Zo is voor de groep zonder startkwalificatie het aandeel niet werkenden met de grootste arbeidsmarktbinding laag (10 procent) en het aandeel met de minste arbeidsbinding naar verhouding hoog (76 procent).

Staat 3
Niet schoolgaande personen (15-64 jaar) zonder werk naar startkwalificatie en binding arbeidsmarkt, 2006

	Geen startkwalificatie	Startkwalificatie
	%	
Zoekt actief en is beschikbaar (werkloos)	10	15
Wil werken, zoekt niet actief of is niet beschikbaar (inactief)	14	18
Wil/kan niet werken (inactief)	76	66

5.1 Actief op zoek naar werk

Met het oplopen van de leeftijd, neemt de binding met de arbeidsmarkt af. Van de jongeren is 30 procent van de niet-werkenden actief op zoek naar een baan, bij de ouderen is dat slechts 7 procent.

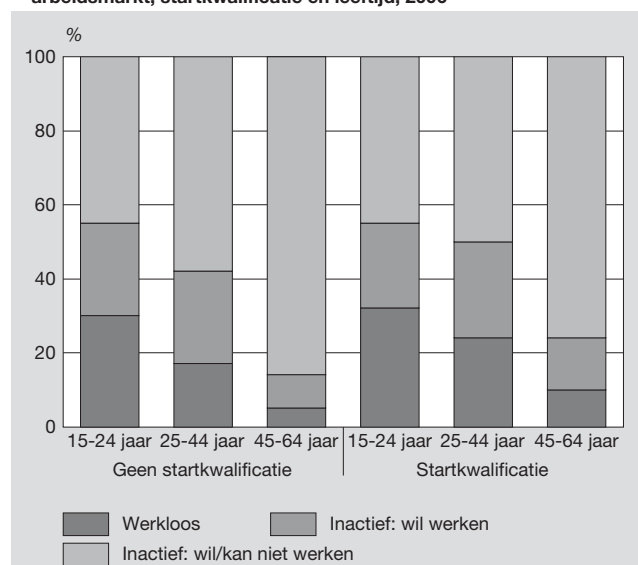
Bij de mate van arbeidsmarktbinding speelt het al dan niet in bezit zijn van een startkwalificatie alleen bij de niet-werkende 25-64-jarigen een rol. Voor de jongeren maakt het niet uit of zij een startkwalificatie hebben of niet. Ze zijn even hard op zoek naar een baan. Op een arbeidsmarkt waarin de kans op een baan voor iemand zonder startkwalificatie aanzienlijk lager is, is dit toch een opmerkelijk gegeven.

Ongeveer 30 procent van de jongeren zonder werk zoekt actief naar een baan, 25 procent wil wel een baan, maar zoekt hiernaar niet actief c.q. is hiervoor niet direct beschikbaar, en de overige 45 procent wil of kan niet werken.

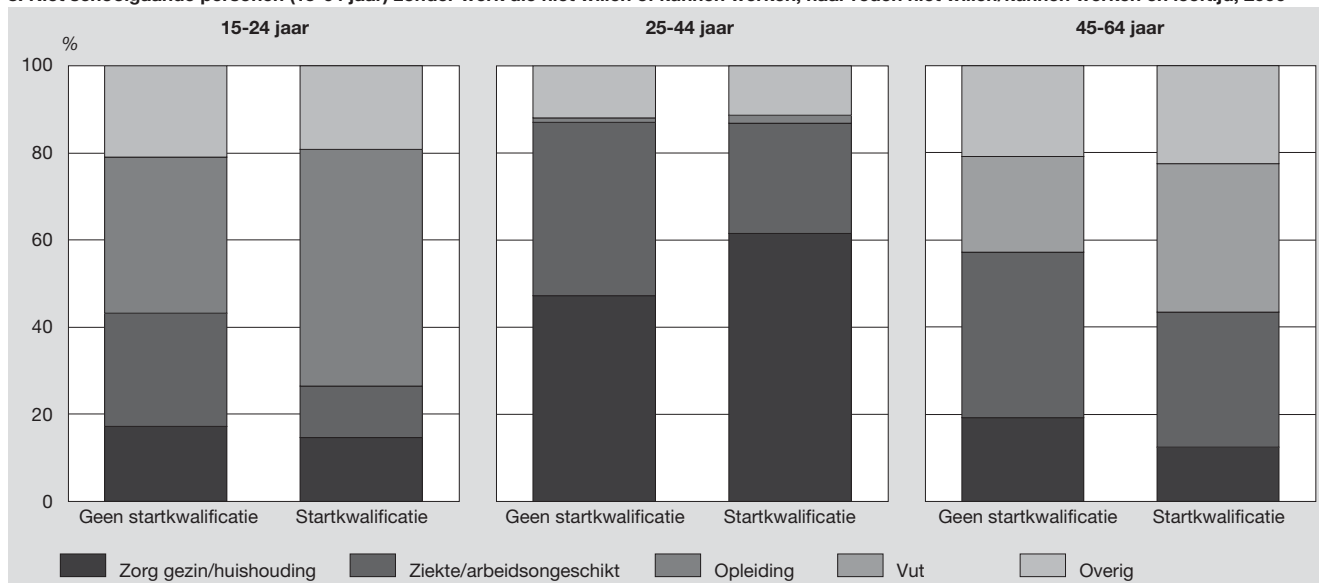
Van de 25-44 jarige niet werkenden zonder een startkwalificatie is één op de zes actief op zoek naar een baan. Met startkwalificatie is dit vaker het geval, namelijk bij één op de vier.

Bij de ouderen zonder werk is dit respectievelijk 5 en 10 procent

7. **Niet schoolgaande personen (15-64 jaar) zonder werk naar binding arbeidsmarkt, startkwalificatie en leeftijd, 2006**

8. Niet schoolgaande personen (15-64 jaar) zonder werk die niet willen of kunnen werken, naar reden niet willen/kunnen werken en leeftijd, 2006

5.2 Wil of kan niet werken

De minste binding met de arbeidsmarkt hebben degenen die niet willen of kunnen werken. Voor de jongeren is opleiding/studie hiervoor de belangrijkste reden. Dat geldt zowel voor hen met als zonder startkwalificatie. Het gaat om 28 duizend jongeren die het reguliere onderwijs kort hebben onderbroken of aansluitend een cursus zijn begonnen. Voor jongeren zonder startkwalificatie is ziekte of arbeidsongeschiktheid de op één na belangrijkste reden waarom ze niet willen of kunnen werken. Mogelijk is deze ziekte of handicap er ook de oorzaak van dat zij het onderwijs hebben doorlopen zonder dat dit tot een startkwalificatie heeft geleid. Maar twee op de vijf gehandicapte jongeren zijn in het bezit van een startkwalificatie.

Bij de 25-44-jarigen is de zorg voor een gezin of huishouden de belangrijkste reden om niet te werken. Het gaat hier om een groep van ruim 240 duizend personen, die vrijwel geheel bestaat uit vrouwen. Daarna volgt ziekte of arbeidsongeschiktheid. Van degenen die geen startkwalificatie hadden, noemt 40 procent dit als reden tegenover 25 procent bij hen die wel een startkwalificatie hadden.

Voor ouderen zonder startkwalificatie, is arbeidsongeschiktheid of ziekte reden nummer één om niet te werken. Degenen met startkwalificatie daarentegen, werken het vaakst niet vanwege de vut (of pensioen). Zij zullen hiervoor gemiddeld meer rechten hebben opgebouwd in hun werkperiode dan de ouderen zonder startkwalificatie.

6. Zonder startkwalificatie van school: en dan?

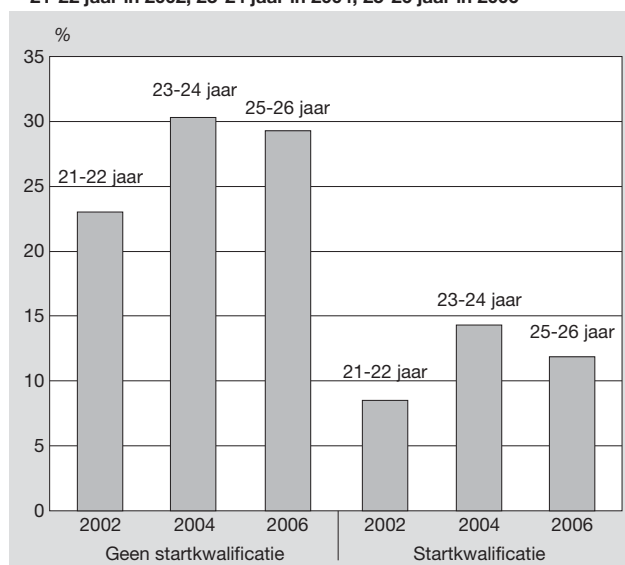
Het voorgaande betrof een momentopname van drie leeftijdsgroepen met en zonder startkwalificatie in 2006. Belangrijk is ook om te bekijken in hoeverre mensen zonder startkwalificatie er na verloop van tijd in slagen om hun arbeidsmarktpositie te verbeteren. Lukt het degenen zonder werk om na een aantal jaren toch een baan te verwerven of

na een start in een flexibele baan door te stromen naar een vaste baan? Om een antwoord te krijgen op deze vragen is van een groep jongeren die in 2002 de leeftijd van 21 of 22 jaar hadden, de arbeidspositie twee en vier jaar later vastgesteld (zie de technische toelichting).

De jongeren zonder startkwalificatie die in 2002 de leeftijd van 21 of 22 jaar hadden, profiteerden nauwelijks van de verbeterde arbeidsmarktomstandigheden in 2006. In 2004, toen zij 23 of 24 jaar oud waren, had 30 procent geen werk. In 2006, nog weer eens twee jaar later, was deze situatie vrijwel onveranderd. Bij de jongeren met startkwalificatie daarentegen, nam het aandeel met werk van 2004 op 2006 toe. Dit gold zowel voor de mannen als de vrouwen onder hen.

Ook degenen zonder startkwalificatie die wel een baan hadden, bleven hun kwetsbare positie houden. Bij jongeren met een startkwalificatie nam het aandeel dat een vaste baan had toe van 2004 op 2006. Voor de jongeren zonder

9. Niet schoolgaande personen zonder werk, naar startkwalificatie 21-22 jaar in 2002, 23-24 jaar in 2004, 25-26 jaar in 2006

startkwalificatie steeg in deze periode juist het aandeel met een flexibele baan. Een soortgelijk patroon deed zich voor bij voltijd- en deeltijdbanen. Vergeleken met 2004 hadden de jongeren zonder startkwalificatie vaker een deeltijdbaan in 2006. Het aandeel jongeren met een startkwalificatie in een voltijdbaan bleef tussen 2004 en 2006 vrijwel gelijk. Bij mannen met een startkwalificatie nam het aandeel voltijdwerkers zelfs toe.

Technische toelichting

De gegevens zijn afkomstig van de Enquête Beroepsbevolking (EBB). De EBB betreft een steekproefonderzoek dat maandelijks wordt gehouden onder personen van 15 jaar of ouder in Nederland, met uitzondering van personen in inrichtingen, instellingen en tehuizen. Hiervoor wordt elk jaar een steekproef getrokken van ongeveer 1 procent van de Nederlandse bevolking. De in dit artikel gepresenteerde cijfers hebben betrekking op personen die op het moment van de enquête geen regulier onderwijs volgen.

Startkwalificatie

Een startkwalificatie betreft een afgeronde havo- of vwo-opleiding of een opleiding op mbo-2 niveau. Mbo-2 niveau is vastgelegd in de Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB). Personen zonder een startkwalificatie zijn personen die uitsluitend basisonderwijs, een vmbo-diploma, een mbo-1 diploma hebben behaald of geen diploma.

Niet meer schoolgaanden

Niet meer schoolgaanden zijn de personen van 15-64 jaar die géén reguliere opleiding meer volgen. Een reguliere opleiding is een voltijd- of deeltijdopleiding in het vmbo, havo, vwo, mbo (bol en bbl), hbo of wo. Wanneer de naam van de gevolgde opleiding onbekend is worden opleidingen die langer duren dan 1 jaar gerekend tot reguliere opleidingen.

Arbeidsparticipatie/arbeidsdeelname

Arbeidsparticipatie in de hoofdtekst komt overeen met de zogenaamde nettoarbeidsparticipatie. Dit is de werkzame beroepsbevolking (personen die ten minste 12 uur per week werken) in procenten van de bevolking.

Pseudocohort

Het cohort dat voor paragraaf 6 uit de Enquête Beroepsbevolking is geselecteerd, betreft niet dezelfde steekproefpersonen van jaar op jaar. Het gaat om een zogenaamd pseudocohort. De reden is dat in de EBB geen longitudinale gegevens over dezelfde steekproefpersonen beschikbaar zijn voor een langere periode. Daarom zijn uit de EBB jaarbestanden pseudocohorten geselecteerd. Vervolgens zijn de arbeidsmarktsituaties van ieder leeftijdscohort op verschillende momenten in de tijd vergeleken. Er is voor gekozen om een qua leeftijd zo jong mogelijk cohort samen te stellen. De pseudocohortbenadering vereist echter dat de verdeling van de steekproefpersonen naar geslacht, etniciteit en opleidingsniveau in 2002, 2004 en 2006 overeenkomt. Dit is het geval voor 21-22 jarigen in 2002, exclusief hbo'ers en wo'ers. Voor personen die in 2002 jonger zijn dan 21 jaar geldt dit niet. Dit komt omdat een aanzienlijk deel van de personen van 20 jaar of jonger nog niet is uitgeleerd. Daarom is ervoor gekozen om 21-22-jarigen te selecteren voor het pseudocohort.

Literatuur

Samen werken samen leven, Beleidsprogramma Kabinet Balkenende IV 2007-2011, juni 2007.

Beckers, I. & Traag, T. (2005). Met een startkwalificatie betere kansen op de arbeidsmarkt. Sociaal Economische Trends, 4^e kwartaal 2005, CBS, pp. 23-28.

Tabel 1
Niet schoolgaande personen (15-64 jaar) met en zonder werk, naar startkwalificatie en achtergrondkenmerken, 2006

	Totaal			15-24 jaar			25-44 jaar			45-64 jaar		
	Totaal	Werk	Geen werk	Totaal	Werk	Geen werk	Totaal	Werk	Geen werk	Totaal	Werk	Geen werk
	<i>x 1 000</i>											
Totaal	9 054	6 387	2 667	598	454	144	4 251	3 435	816	4 205	2 499	1 707
Geen startkwalificatie	2 810	1 519	1 291	235	150	85	1 029	681	349	1 545	688	857
Man	1 338	957	381	137	96	41	555	449	106	646	412	235
Vrouw	1 472	562	909	98	54	44	475	232	243	899	276	622
Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Utrecht	356	178	178	35	19	17	150	88	63	170	71	99
Overige grote gemeenten	470	246	223	49	30	19	185	117	68	236	100	136
Overige gemeenten	1 984	1 095	889	151	101	50	694	476	218	1 139	517	622
Basisonderwijs	747	322	425	45	23	22	240	121	119	462	178	284
Vmbo, mbo 1, avo onderbouw	1 988	1 158	830	185	125	60	757	540	217	1 046	493	553
Onbekend	75	39	36	5	2	3	33	20	13	37	17	20
Startkwalificatie	6 245	4 868	1 376	363	304	59	3 222	2 754	467	2 660	1 811	850
Man	3 237	2 723	514	167	143	24	1 585	1 474	111	1 485	1 106	379
Vrouw	3 008	2 146	862	195	160	35	1 637	1 280	357	1 176	705	470
Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Utrecht	795	624	172	42	32	10	461	394	67	292	198	94
Overige grote gemeenten	1 139	895	244	63	53	11	632	541	91	443	301	142
Overige gemeenten	4 310	3 350	960	257	219	38	2 129	1 819	310	1 925	1 311	613
Mbo 2 en 3	1 488	1 040	449	109	97	12	667	522	145	713	420	292
Mbo 4	1 626	1 317	308	116	100	16	913	796	116	597	421	176
Havo, vwo	700	486	214	62	39	24	368	276	92	270	171	99
Hbo	1 531	1 265	265	65	58	6	777	714	63	688	493	195
Wo	900	760	140	11	9	2	496	445	51	393	306	87